

PM

Utredningsavdelningen
Minnesanteckningar
Leif Strandberg
Per Gunnar Rosengren
2005-09-05

I Högskoleverkets instruktion från regeringen ingår att bevaka nationella och internationella förhållanden och tendenser som är viktiga för högskolans verksamhet. Den internationella bevakningen redovisas bl.a. i nyhetsbrev, rapporter och kortare PM, varav denna är en. Innehållet i våra PM kan t.ex. vara analyser, beskrivningar av utländska förhållanden och referat av utländska rapporter. De publiceras endast på Högskoleverkets webbplats www.hsv.se.

Konferens om antagning av utländska studenter The Admission Challenge – ACA seminar, July 1, 2005

I detta dokument redovisas minnesanteckningar från en konferens som nyligen genomfördes av ACA (The Academic Co-operation Association). Temat var antagning av utländska studenter med underrubriken – *policies and tools for the admission of international students into Higher Education*.

Bakgrunden är att ett ökande antal individer vill studera utomlands. Studenternas ursprungsländer och kvalifikationer är emellertid väldigt olika och mottagarländerna har svårt att klara administrationen både på grund av svårigheterna att bedöma dessa och på grund av volymen.

Konferensen utgick från den bok som ACA publicerade i våras och som bygger på en undersökning av några länders system för antagning av utländska studenter – *The admission of international students into higher education. Policies and Instruments* (Kelo, Wächter, Muche 2004). I inledningen skriver författarna att vikten av adekvata antagningsregler för antagningen av internationella studenter inte har stått högt på dagordningarna på länge. Men att intresset för frågan har ökat på sistone även om forskning fortfarande är sparsamt förekommande. Syftet med studien var att identifiera regler och instrument i de utvalda länderna (Sverige, Frankrike, USA, Australien, Schweiz och i vissa avseenden Storbritannien).

Undersökningen visar att det finns en strävan efter rättvisa i urvalet och att syftet är att de lämpligaste ska antas. Internationella studenter ska alltså antas på samma villkor som inhemska. Samtidigt ska antagningen ta hänsyn till studentgruppens sammansättning (composition of the classroom). Ett skäl till att rekrytera internationella studenter kan också vara en brist på inhemsk efterfrågan på studieplatser.

Kelo m.fl. kommer fram till ett antal slutsatser om hur antagning av internationella studenter bör organiseras. Slutsatserna presenteras under rubrikerna nationell nivå, lärosätensnivå samt värdering och tidsplan.

Nationell nivå

1. Myndigheter och lärosäten måste förstå vikten av bra antagnings- och urvalsprocedurer.
2. Nationella (statliga) regler får inte bli en tvångströja.
3. "National bodies" ska svara för uttömmande information om utländska kvalifikationer.
4. Eftersom det handlar om konkurrens mellan lärosäten finns det gränser för intresset att samarbeta när det gäller antagning av utländska studenter, både på nationell nivå och på specifika områden.

Lärosätensnivå

1. Lärosätena behöver en strategi när det gäller antagning av internationella studenter.
2. Lärosätena bör ta ansvar för sina internationella studenter.
3. Olika modeller kan fungera bara om man förutser potentiella problem och hur man ska hantera dem.
4. Lärosäten bör anställa tillräckligt många och kompetenta handläggare och införa tydliga kommunikationsstrukturer.

Värdering och tidsplan

1. Antagningsbeslut ska baseras på akademiska kriterier och dessa ska vara transparenta och kommuniceras på ett bra sätt.
2. I urval och värdering bör hänsyn tas till variationer mellan olika utbildningssystem och kvalifikationer.
3. Språkkunskaper är viktiga, men bör inte få företräde framför akademiska kriterier.
4. Tidsplaner bör ta hänsyn till specifika behov och begränsningar hos internationella studenter.

Det kan i sammanhanget nämnas att ACA:s skrift är kritisk mot det svenska systemet för antagning eftersom det lämnar för lite möjlighet åt lärosätet att påverka antagningen. Eventuellt skulle förslaget i den nya högskolepropositionen förändra ACA:s bedömning, eftersom fler studenter kan antas med lokala kriterier.

För och nackdelar med "clearinghouse-systems" på nationell nivå

Annette Julius, DAAD

Julius jämförde tre olika system för att hantera internationella studenters ansökningar. Med "clearinghouse-system" menar hon ett databaserat system för att administrera, och ibland också värdera, ansökningar från internationella studenter. En fördel är att det begränsar antalet ansökningar eftersom många ansöker till flera olika högskolor. Dessutom görs värderingar som kan användas av alla lärosäten (tidsbesparande).

Julius jämförde det engelska systemet UCAS med det tyska systemet Uni-assist (endast för bedömning av utländska betyg) och till viss del med ZVS (Zentralstelle für die Vergabe von Studienplätzen). Enligt henne är syftet med systemen olika; UCAS syftar framförallt till matchning mellan efterfrågan och platstillgång, medan Uni-assist är ett system som syftar till att reducera högskolornas arbetsbelastning genom att alla ansökningar registreras och värderas på ett ställe. ZVS är en institution vars främsta mål är rättvisa åt alla sökande. ZVS reserverar en kvot bestående av 8 procent av platserna åt internationella sökande. För de två första systemen är medlemskapet frivilligt medan den sistnämnda är tvingande – alla måste delta.

Julius redovisade sina slutsatser efter en jämförelse mellan de tre systemen på ett antal punkter som rättvisa, öppenhet osv. utifrån dels högskolornas, dels studenternas intressen. Det visar sig att högskolornas och studenternas intressen kolliderar i hennes jämförelse. ZVS gynnar studenternas intressen när det gäller tillgång till platser och rättvisa och är också bra på koordinering, men får däremot låga betyg när det gäller transparens och autonomi. I Julius jämförelse är UCAS lika bra på koordinering som ZVS men sämre ur studentperspektiv när det gäller rättvisa mellan sökande. UCAS är däremot bättre på transparens och autonomi för högskolorna. Uni-assist är inte så tydligt för studenterna men har sina främsta fördelar i värderingen av de utländska betygen och den arbetsbesparing det innebär.

The engineering network n+i; international student recruitment and admissions in a field-specific network

Jean-Pierre Trotignon, EduFrance

Trotignon redovisade det system som man byggt upp i Frankrike för att rekrytera internationella studenter till *grands ecoles* för ingenjörer. Rekryteringen är mycket selektiv eftersom man dels vill få toppstudenter, dels toppstudenter som kan tänka sig att genomföra sina studier på avancerad franska. Studierna i Frankrike bygger på att de som väljs ut får visst finansiellt stöd och att de får praktik i Frankrike på utbildningarnas partnerföretag. Studenterna rekryteras till stor del via mässor och ska skicka in sina betyg för värdering, men urvalet sker även med hjälp av skriftliga omdömen från deras tidigare lärare.

Den första tiden i Frankrike deltar alla studenterna tillsammans med blivande lärare i en introduktionsvecka och går därefter en intensivkurs i franska. När de väl börjar studera får de fortsätta med intensiva studier i franska parallellt med sina ordinarie studier. För att hinna med både studierna i franska och ämnesstudierna används sommarloven för studier.

Europe-Australia compared: institutional strategies for international admissions

Robert Coelen, Leiden university

Coelen var tidigare ansvarig för internationella studier vid ett australiensiskt universitet, men arbetar numera i Holland. Coelen varnade för att starta rekrytering av internationella studenter för att kompensera efterfrågebortfall av inhemska studenter och därmed inkomster. Det tyckte han var fallet i Australien. Han var även kritisk till att skapa off-shore campuses och påstod att de inte skapade något mervärde för de länder där de var belägna.

A critical look at graduate admissions and success criteria

Gerben van Lent, ETS Europe

Van Lent presenterade en översikt av de olika instrument som kan användas vid antagningen av internationella studenter. Han gav egentligen inga svar på vilket instrument som är att föredra för sådan antagning. Användning av utländska betyg var han tveksam till beroende på att det är svårt att värdera betyg från olika länder på samma sätt. Han föredrog prov. Det s.k. Tuning-projektet tog van Lent som utgångspunkt för en diskussion om vilka antagningsinstrument som skulle kunna användas för utländska studenter. Han efterlyste också en samsyn bland de mottagande institutionerna om vilka kompetenser som är viktiga hos de potentiella studenterna. Detta borde, ansåg han, vara en utgångspunkt för antagningen.

Round-table discussion

Konferensen avslutades med en diskussion. Högskoleverkets bidrag till den diskussionen var frågan om rättvisa i antagningen mellan inhemska och utländska studenter, samt om jämförelsen av utländska betyg. Rättvisa är emellertid inte något egentligt tema i ACA:s studie även om man hänvisar till "fairness" ibland. Diskussionen fördes därför istället ur ett högskoleperspektiv där det övergripande kriteriet är att rekrytera de bästa studenterna, oavsett deras nationalitet.

Annette Julius menade att man i Tyskland även använde den s.k. bayerska formeln¹ för att jämföra betyg, men att man också där, precis som i Sverige upplevde det som osäkert. I vissa fall hade handläggarna tillräcklig erfarenhet av betygsättningen i de sökandes länder för att en någorlunda rättvis bedömning skulle kunna göras, men inte alltid. Julius menade att hon var för att överge den bayerska formeln för att istället använda mer prov.

Under diskussionen gjordes också ett passionerat och längre inlägg av en kinesisk gäststudent som var mycket kritisk till förutsättningarna för sina studier i Belgien. I hennes undervisningsgrupp fanns nästan uteslutande kineser, vilket medförde att en väsentlig del av det förväntade erfarenhetsutbytet försvann. Hon hade haft bättre möjligheter i Kina menade hon och de mottagande institutionerna borde vara mer medvetna om det värde som de utländska studenterna representerade.

Verktyslådan för urvalet av utländska studenter har ett begränsat innehåll. Betygsantagning är ofta det enda ekonomiskt realistiska sättet att anta utländska studenter men medför andra problem. De intryck som vi tog med oss från konferensen är att de urvalsregler och metoder som finns i Sverige för utländska studenter på många sätt dras med samma problem som andra västeuropeiska länders antagningssystem. De svenska antagningsreglerna är varken mer eller mindre rättvisa än andra länders.

På konferensen fanns några representanter från högskolor i Sverige med utländska sökande. De menade att den arbetsbörda som de utländska studenternas ansökningar genererar vid svenska högskolor måste göras mer hanterlig. Särskilt som så många antagna aldrig dyker upp. En framtida utveckling av NyA-systemet (det nya nationella antagningssystemet som tas i bruk inför antagningen våren 2006) ska emellertid kunna hantera utländska sökande och bland annat se till att endast en värdering behöver göras.

¹ Matematisk formel för att översätta värde från en skala till en annan. Se t.ex. HSVFS 2003:2